

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 22.09.2025

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 22.09.2025

Liikenne- ja viestintäministeriön pyyntö osallistua henkilöjunaliikenteen kilpailutuksen alueelliseen valmisteluun

2923/00.00.01.10/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho p. 040 595 4543

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää ilmoittaa liikenne- ja viestintäministeriölle, ettei Lahden kaupunki voi sitoutua taloudellisesti henkilöjunaliikenteen lisäliikenteen ostamiseen 2030-luvulla eikä näin ollen osallistu junaliikenteen kilpailutuksen alueelliseen valmisteluun. Lahden kaupunki on valmis palaamaan asiaan, kun ratakapasiteetin mahdolliset lisäykset 2030-luvulla mahdollistavat lisäliikenteen tulevaisuudessa. Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Lahden kaupungilta vastausta siihen, onko kaupunki halukas osallistumaan valtion käynnistämään henkilöjunaliikenteen kilpailutuksen alueelliseen valmisteluun. Valtion nykyinen ostopalvelusopimus VR:n kanssa on voimassa vuoden 2030 loppuun saakka. Seuraava ostoliikennesopimus kilpailutetaan alkamaan 1.1.2031.

Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta on linjannut 16.6.2025, että valtion rahoittama ostoliikenne 2030-luvulla perustuu nykyisen ostoliikenteen laajuuteen ja palvelutasoon. Julkista tukea ei osoiteta markkinaehtoisesti toimiville reiteille. Lähtökohtaisesti käynnistyvässä hankinnassa valtion rahoittamia ostoliikenteen reittejä, pysähdyksiä tai vuoroja ei lisätä.

Kunnille on lähetetty pyyntö osallistua valmisteluryhmiin, mikäli kunta haluaa rahoittaa lisäliikennettä. Kuntien rahoituksen tulee kattaa sekä liikennöinti- että kalustokustannukset, ja kunta haluaa, että niiden rahoittama lisäliikenne kilpailutetaan osana valtion 2030-luvun ostoliikenteen kilpailutusta. Nyt käynnistyvän kilpailutuksen osalta kuntien tulee tehdä päätökset lähijunaliikenteen hankinnoista alkuvuoteen 2026 mennessä, jolloin valtio tekee sopimukset lisäkaluston hankinnoista. Mikäli kunnat ovat valmiita rahoittamaan lisäliikennettä alueellaan, tulee ensin kartoittaa halutun palvelutason edellyttämä kalusto ja infra.

Valtio ja kunnat voivat tehdä myös myöhemmin päätöksiä lisäliikenteistä, mutta tällöin ne kilpailutetaan erikseen ja liikenne voisi alkaa vasta myöhemmin kuin 1.1.2031.

Lahden kaupungin näkökulmasta valtion linjaus ostoliikenteen palvelutason säilyttämisestä nykyisellä tasolla on positiivista. Nykyiset Z-junavuorot Helsingin suuntaan, sekä G-junavuorot Riihimäelle ja O-junavuorot Kouvolan ja Kotkan suuntaan mahdollistavat työssäkäynnin, opiskelun ja muun asioinnin kestävällä liikkumistavalla ja tukevat kaupungin strategisia elinvoiman ja kestävä kehityksen tavoitteita.

Lisäliikenteen ostamiselle kaupungilla ei ole välitöntä tarvetta, eikä myöskään edellytyksiä sitoutua 2030-luvulla lisäkustannuksiin, joiden suuruusluokkaa on tässä vaiheessa mahdoton arvioida. Lisäliikenteen haasteena on myös ratakapasiteetti, joka etenkin Helsingin suuntaan on rajallinen. Lisäliikenne edellyttäisi

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 22.09.2025

ratakapasiteetin lisäämistä Pasilan ja Keravan välillä. Lahden kaupunki on yhdessä Helsingin ja Vantaan kaupunkien sekä valtion kanssa mukana hankeyhtiössä edistämässä lentoradan suunnittelua. Lentoradan valmistuessa 2030-luvulla ratakapasiteettia tulee lisää, jolloin kaupunki voi palata mahdollisiin lisäliikennetarpeisiin.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Vastaus lähetetään liikenne- ja viestintäministeriölle